

ŽELEZNIČARSKI GLASNIK

Časopis članov „Prometne zveze.“

Št. 11. | Izhaja 1. in 15. v dne mesecu.
Uredništvo in uprava: Dunajska cesta 9.

V Ljubljani, dne 1. junija 1913.

Celoletna naročnina je K 3.60. Člani
„Prometne zveze“ dobe list brezplačno. | Leto I.

Članom plačilnice Prvačina. Dolžnost slehernega člana je, da se udeleži shoda dne 15. junija 1913 v Dornbergu, če te ni bolan ali službeno zadržan. Vsi drugi izgovori so ničevi, prav posebno pa ne bi radi zvedeli, da bi kdo namesto na svoj stanovski shod, šel med sovražne nam jugoslovane rajat in plesat. Ne dvomimo, da bodo člani z obilnim obiskom napravili čast organizaciji in svojemu marljivemu voditelju.

Na praznik sv. Duha.

Veselo so zapeli zvonovi na binkoštno nedeljo zjutraj in naznanjali ljudstvu sv. dogodek, ko je Vsegamogočni poslal na zemljo sv. Duha, ki naj bi ljudi razsvetlil, da bi znali ločiti dobro od hudega. Pač so zadoneli zvonovi za sleherno uho, ali odmevi so bili različni. Težko, da bi bil vesel mali železničar, če je pomislil — da, drugih misli sploh imeti ne more — koliko prevar je že doživel in preživel in kaj ga še čaka.

V gube, ki jih je zaorala neznosna draginja stanovanj in življenskih potrebščin v obraze žena in otrok, se zarivajo odredbe, ki dolžnosti uslužbencev vedno bolj in bolj raztezajo, kakor da bi za delazmožnost železničarjev ne obstojala nikaka normalna mera. Zdi se, kakor da bi uprave hotele z nalaganjem dela do skrajne mere odpraviti potrebo po živilih, obleki in stanovanju v družini malega železničarja, dočim se dohodki strižejo in ščipljejo kolikor in kjer se le morejo.

Postava: žena ostani v krogu svoje družine, tam deluj, kakor ti veleva sveta vera, morala bi biti čedalje svetejša, toda pri zeleni mizi se sklene; reva, pusti svoje ognjišče in svoje otročiče ter idi k zavoram, vlak bo prišel mimo in odgovorna si, da se na prelazu ne zgodi kaka nesreča. Doma pri čuvaju naj bode kakor hoče, samo da se upravi in brezsrčnim činiteljem remuneracije ne skrčijo. Tvoj otrok naj zraste kakor hoče, samo da bo enkrat sposoben puško nositi in ščititi državno modrost.

Bratstvo in enakost.

(Konec.)

V tem pa je že prišel iz častne sobe tudi Gašper Košir. Velika, močna postava je to, prava slovenska gorjanska korenina. Sicer vedno trdnega koraka in pokončne hoje, je danes smešen s svojimi „telečjimi nogami“. Vidi se mu, da je v svojem navdušenju malo reveč mislil na vince.

Ko zagleda Peter svojega gospodarja, hitro pristopi k njemu, rekoč:

„Oče, dolgo sem vas čakal, jutro bo kmalu in treba bo domov.“

„Šema, ali misliš, da sam ne najdem domov. Misliš, da sem pijan?“ A pri teh besedah se je Gašper, da potrdi svoje zadnje besede, tako sumljivo zagunjal, da ga je Peter hitro prijel pod pazduho in ga tako podprl in obvaroval padca. Gašper pa je na vsak način hotel še med gospodo.

Tedaj pa je pristopil gospod z debelo glavo k Petru in mu zašepetal:

„Spravite kmeta domu, res, nazadnje bomo še mi vzrok, da je pijan.“

Dnevne mezde po K 2:20 in 2:40 so pri industrijah, obrtnikih in kmetih že davno zginile, samo železniške uprave se še trdovratno drže tega cofa. Niso li naši prožni delavci pravi umetniki v stradanju, posebno tam, kjer tujski promet cene živlom in stanovanjem podražuje. In vendar životarijo naprej, vsaj imajo poleti dosti svetlobe in toplote, po zimi pa še tudi nobeden ni šel zaradi pomankanja živ pod zemljo. In to vedo „tam zgoraj“ tudi dobro.

Pa ti pravijo: železničar je v službi uradna oseba, nimamo pa vzgleda do zdaj, da bi te napram občinstvu ščitila ali postava ali uprava. Sprevodnik osebnih vlakov mora biti prav posebne vrste človek, zatajiti mora svojo možko čast in službeno dostojanstvo, da prenese različne arogantnosti raznih potnikov, ki stresajo nad njim cvetke svoje olike, vedoč da dobe pri upravi vselej te oni prav, ne pa žaljeni sprevodnik.

V spričo takih misli pač ni mogoče, da bi bil železničar vsaj binkoštno jutro vesel in zadovoljen s svojo usodo. Kjer teža pomankanja in zatiranja prsa tlači, tam zamore le Bog pomagati. On odpri oči tistim, ki so poklicani poiskati pravih poti in ki naj bodo vodniki. On naj omehča srca tistih, ki imajo pravico zahtevati delo, pa tudi dolžnost dati kruha. On naj podeli dar spoznanja tistim poklicanim, ki nad nami vladajo, da bodo znali njih voljo z možnostjo podrejenih spraviti v pravo in pravično harmonijo!

Železniški čuvaj.

Počežnelo prebivalstvo je čestokrat mnenja, železniški čuvaj je najsrečnejše bitje na svetu. On nima nikake želje, k večjemu da bodi po zimi bolj toplo, po leti pa bolj hladno. Slišalo se je, ko je kmetič svojemu sosеду sicer bolj tiho pa vendar razumljivo na uho pošepnil: „Glej jih te čuvaje in prožne delavce, kako so krepki, par let bo delal, potem pa stopi v pokoj,

Peter je še tesneje prijel Gašperja in ga silil k vratom. Gašper pa le ni hotel, ampak je na veš glas vpil:

„Jaz, Gašper Košir, najbogatejši kmet v Žabnici, se vam pridušam, da bo čez eno leto v Žabnici vse socijalno demokratsko. Peter, pusti me! Bom že pokazal vladi, biričem in rubežnikom, kdo sem. Ako mislijo, da bodo z menoj kar tako postopali se motijo. Pr mej . . . ne bodo!“

Gašper je hotel svojo storijo gospodom še enkrat razlagati, pa gospodje ga niso hoteli več poslušati, ampak so mu le prigovarjali, da je v pravici in da mu bo stranka, kateri sedaj pripada, že pripomogla do pravice.

„Lahko noč, lahko noč! — Seveda, bom vse napisal. — Boste popolnoma zadovoljni. — Le pogum! — Že dobro! — Že dobro! — Lahko noč! — Saj vemo, da ste naš, le tako naprej in vi boste gotovo zmagali! — Lahkonoč!“

Tako so mu prigovarjali in ga potiskali proti vratom.

In Gašper je bil kmalu na hladnem. Na stopnjicah pred gostilno bi se bil gotovo ubil, da ga ni Peter tako krepko držal pod pazduho.

pmi kmetje pa moramo garati in plačevati.“ Da, da, a niso bile vratca v to nebeško življenje tudi tebi odprta, kmetič, zakaj pa nisi noter smuknil

Dasiravno se plače čuvajev v enomer regu? lirajo, vendar ta kategorija uslužbencev ne more biti nikakor zadovoljna. Če je bilo takrat tako, ko je dobival čuvaj na mesec po 24 goldinarjev plače, da se je prišteval k najrevnejšim človeškim bitjem, ker je bil s številno družino obdarjen, ker so ga radi neznosnih stanovanjskih razmer večkrat obiskale kužne in druge bolezni in je bil prisiljen večkrat iskati pri sosеду-kmetu, katerega je ravnokar od tira spodil, pomoči, še tudi danes prav nič ni boljše, dasiravno judovsko časopisje trobi, čuvaji dobivajo 14 in 15 sto kron letne plače. Plače so zrasle za 50, življenske potrebščine pa so se podražile za dobrih 100 odstotkov. Kje je torej razmerje, ki bi naj dokazalo, da se sedaj železniškimi čuvajem res dobro godi?

Zdi se nam, pri zelenih mizah so mnenja, čuvajski stan ima z rožami postlano. Dobro, čemu pa se potem za to službo ne potegujejo razni doktori, ki silijo tudi v železniško službo. Radi bi znali, koliko je med avstrijskimi mejami čuvajev, ki bi na leto res zaslužili po 14 sto kron. Vemo samo toliko, da to svotico zasluži, pa tudi lahko prihrani vsaka varčna natararica, ki nima pri njenem poslu skoraj nikake odgovornosti.

Zagonetka o nočni dokladi čuvajev še tudi ni rešena. On, ravno on, ki je na teden samo eno celo noč prost, ki mora vsako noč po dvakrat in pri vsakem vremenu svojo odmerjeno mu progo prehoditi in kontrolirati in ki ne ve ali še pride z zdravimi udi domu, on je do danes od nočne doklade izključen. So uslužbenci, ki celo nočno službo na toplem prespe, so taki, ki v bližnji kavarni mavšljajo in biljardirajo, pa vlečejo nočne doklade, le-ti so je vredni in potrebni. In če se pripeti kaka nesreča, ni kriv ne sladko speči uradnik, ne oni, ki biljardira, ampak čuvaj je tisti, na katerega se zvrne vsa krivda. Obloži se ga z raznimi, dostikrat ne prefinimi psovskami in s kaznimi — nikoli pa z nočno doklado.

Kot ladja na viharnem morju se je zibal Gašper proti domu, meril cesto na obe strani in Peter mu je moral neprosto voljno slediti. Huda je bila pot in dvakrat tako dolga do doma kot sicer.

V marsikateri hiši na vasi so že vstajali pridni kmetje, da se pripravijo in gredo na delo. Gašper pa je godrnjal in se hudoval sploh na vse.

Že blizu doma sta. Da bi ga potolažil, je pričel Peter pogovor:

„Oče, Podlessek je pa le fest možak. Kako je lepo rekel, da moramo biti vsi enaki in vsi enako dobro živeti. Ne sme biti več ne gospodarja in ne hlapca, ampak vsi se veselimo in vživajmo!“

„Šema, kaj veš ti! Lahko bi kaj bolj pametnega delal, kot pa šel na shod.“

„Zakaj ne, oče? Saj je bil vendar ljudski shod.“

„Ti norec neumni, kaj imaš ti na ljudskem shodu opraviti. Politika je samo za nas prosvitljene ljudi. Ti pa ostani pri kravah in voleh!“

„Oče, tudi jaz sem volivec.“

Čuvajski stan je torej vsega pomilovanja vreden in to tem bolj, ker kakor se kaže, hoče tak ostati, ker so čuvaji sami največji nasprotniki čuvaja. Ali ne preži čestokrat čuvaj na svojega sosedu-čuvaja, da mu spodtakne kako najmanjšo zamudo ter teče k „atu tožit“, samo, da se sam prilije. To je žalostno, ampak resnično!

Dopisi.

Žrtve poklica. Dne 19. majnika se je dogodila v Ljubljani juž. kol. nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Snažilec in prižigalec svetilk na menjalnikih, 20. septembra 1883 v Kotretniku rojeni Alojzij Marolt je bil okoli 3. ure popoldne pri svojem delu v severnem koncu postaje med tiri. Ko je vozila partija po premikalni lokomotivi odbitih voz proti njemu, je hotel Marolt še pred njimi prehiteti tir na drugo stran, a spodrsnilo mu je na polzkih podlogah, ker je kratko poprej nekoliko deževalo. Siromak je padel in v istem hipu so stekli čezenj vozovi, ki so mu prsa in levo roko popolnoma zdrobili. Bil je pri priči mrtev. Pretresljivo je bilo slišati plakati mlado njegovo ženo, s katero se je še le pred dvema mesecema proročil, ko je prihitala na lice mesta, da morda še sliši enkrat svoje ime iz ust njega, kateremu je pred Bogom obljubila, da mu pomaga nositi križ življenja. A bilo je že prepozno.

Pogreb nesrečnika dne 21. majnika je bil povsem veličasten. Udeležilo se ga je veliko število uradnikov in drugih uslužbencev vseh službenih oddelkov. Bodi ranjemu zemljica lahka, ubogi mladi vdovi pa — Bog tolažba.

Ko je žrtev Marolt ležal na mrtvaškem odru, bi kmalu zadela ista usoda sprevednika Alojzija Skrbinc. V noči od 20. na 21. maja je vozil z vlakom od Zaloga proti Ljubljani. Pri bloku je bil vlak vstavljen in ko je vožnja nadaljeval, je Skrbinc stopil na spodnjo stopnjico, da se ozre proti zadnjemu delu vlaka. Pri tem je omahnil in tako nesrečno padel pod vlak, da mu je levo roko popolnoma zmečkalo in ga tudi na glavi hudo potolklo. Vseeno je imel še toliko moči in zavesti, da se je nekoliko odmaknil od tira in poklical sotovariša Kuharja na pomoč. Skrbinc so z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnico, koder je prosil, naj se mu poprej da prilika, da se spravi z Bogom, potem naj mu šele odrežejo ostanke povožene roke. Razume se, da se mu je lepa krščanska želja tudi polnila.

Lisjakovo pismo. Prav po domače povedano, sram me je nekoliko, ker me mora „Glasnik“ opominjati, da se spravim iz svojega brloga. To vam pa tudi povem, g. urednik, da se dopisovanje ravno tako lahko odlaga, kakor n. pr. velikonočna spoved; če človek ne prime takoj za pero, ko mu pride kaka reč na ušesa ali pred

oči, pa je za list gotovo zgubljeno. Nisem ves čas v brlogu prespal, nekaj sem že skupaj spravil in to s tem poročam, povem pa ne na kateri kraj se moje pripovedke nanašajo, mislim, da se dajo precej na vse kraje uporabiti. Razmere so povsod, kar jaz sveta obredem, precej enako žalostne.

Kamorkoli pridem povsod mi prijatelji, strici in botri tožijo o tem in onem, o draginji, o slabih časih, o nasprotnikih itd. Posebno piko pa imajo povsod na rdeče. Naletel sem na nekega prijatelja, od katerega sem zvedel, da je prestopil v rdeč tabor, pa sem ga vprašal, zakaj da je to storil. Z ramami je zmignil in mi prav pritaženo obstal, da ni imel miru pred njimi, sosed ga je nagovarjal, predstojnik mu je dal razumeti in tako se je dal vpisati, da bo mir, mišljenja njegovega da pa mu ne bodo sociji nikoli izpremenili. Drugemu zopet sem dostavil nanj naslovljenega „Železničarja“. V zahvalo pa mi je rekel: me znajo radi imeti ti neumni soc. demokrati in ves njihov popir. Čemu si pa tedaj pristopil ako jih ne maraš? sem ga potipal in on mi zopet odgovori, da samo zavoljo ljubega miru, da si ne bodo vedno ob njem jezиков brusili. Dva druga sta mi zopet pripovedovala, da jih ne pustijo blizu, kadar so ti puncirani skupaj in se razgovarjajo, kako bodo druge farbali. Kot nezanesljivca smeta milostno samo od daleč stati in gledati.

Prvak sodrugov te skupine, kamor ti reveži svoje kronce znašajo, pa se hvali in pravi, da sam ne ve kaj za en vrug mora tu zadi stati, da vse k soc. demokratom sili.

Kaj ne, gospod urednik, to je krasna komedija; po eni strani terorizem brez konca in kraja, na drugi zopet taka baharija. V tistem kraju so nedavno ustanovili podružnico sv. Cirila in Metoda. Pristopilo je tudi nekaj treznejše mislečih sodrugov, kar pa je povzročilo pravcato revolucijo med punciranimi sociji. Zaupniki so hoteli odreči službo eksekutorjev in tako so člane omenjene podružnice zopet srečno izterorizirali. Ampak trdili vam bodo vedno in vedno, da ne terorizirajo koga. Za danes zadosti o tem, kdor hoče bo lahko prišel do spoznanja. **L i s j a k.**

Ne moremo si kaj, da temu pismu ne bi pridjali naših misli in sodbe. Da so demokrati tako oblastni in ošabni, so krivi ravno taki ljudje, ki jih lisjak v začetku opisuje. Gre se jim za mir, zato se pa dajo vpisati. S tem pa že pomorejo, da se rdečkarji lahko hvalijo in kodakajo z velikim številom članov in farbajo nezavedneže z njihovo močjo, v katero so voditelji že davno obupali. Še žalostnejše pa je, da so ravno ti sodrugi, ki so se iz strahu dali vpisati, tiste goske, katere dajejo obersodrugom mehko perje, da le-ti lahko mehko počivajo. Vprašamo pa na vsezadnje še tudi, ali je tak človek, ki kaj zoper svoje prepričanje stori, mož ali baba? Radi bi vedeli, kdo more zrelega moža prisiliti, da zataji

svoje pravo mišljenje samo zato, da ustreže želji svojega nad vse nepoštenega nasprotnika. Bog ti je dal dar pameti pa tudi jezik, da svoje prepričanje vselej in povsod lahko sicer dostojno pa tudi krepko zagovarjaš. Ne boj se, ne bodi strahopetnik, ne nakopavaj si greha in zaničevanja nad svojo glavo. Pojdi tja kamor ti kaže tvoje prepričanje!

Šolnina, ki jo je južna železnica plačala ob zadnji nezgodi, ko se je med Zagorjem in Savo utrgala skala in padla na tir ni bila zastoj. Uprava se je vendar nekoliko spametovala in začela skrbeti za varnost potujočega občinstva in blaga. Sprevideli so, da brez čuvajev vendar le ne gre, dasiravno se to vrsto uslužbencev smatra za najnepotrebnejšo kategorijo. Zdaj so namreč na nevarnih mestih po noči zopet postavljeni ponočni čuvaji, da skrbe za varnost.

Skale so torej zastražene, ampak sedaj pa preti zopet druga nevarnost. Dokler so bili razpostavljeni prožni čuvaji, so imeli strog ukaz vsako travco, ki bi na tirih pogledala iz gramoza, takoj popleti in nekateri prožni mojstri so bili menja, ta odredba je radi tega, da si oni čevljičkov ne porose. Dana jim je bila prilika ubogega čuvaja po poljubnosti sekirati. Sedaj pa, ko čuvajev ni več, imajo prožni mojstri nalog za to skrbeti, da bodi proga trave prosta. In glej ga spaka, poprej najbolj strogi in skrbni prožni mojstri imajo sedaj najlepšo travo po svoji proggi in bati se je, da se danes ali jutri kak brzovlak v travo zaplete in obtiči. Poprej smo čuvaji res mislili, da je odstranitev vsake bilke trave za varnost prometa ravno tako potrebna, kakor je bil tisti stari inštruktor Unterberger, sedaj pa vemo, da se je nas hotelo samo premotiti z preobilim delom, da ne bi dobili časa preišljevati o našem bednem stanu.

Izpod Svete Gore pri Gorici. Dragi „Glasnik“! Naj ti nekoliko potožim naše razmere. Tukaj pri nas se imamo boriti z dvema hudima nasprotnikoma, ki jima po domače pravimo zeleni in rdeči. Prvi so takozvani jugoslovanski železničarji, ki še sami ne vedo prav, ali so liberalni svobodomiselnici ali pa svobodomiselnici socijalni demokrati. Pri agitaciji za svoj tabor se prav nič ne ženirajo trditi, da so verni kristjani, da nimajo nič zoper vero, ko te pa ujamejo v svojo pest, pa ti kmalu pojasnijo, da kot član nisi več upravičen krščansko misliti in živeti. Hinavci prve vrste so in če hočeš tvoje verske dolžnosti spolnjevati, kolikor ti pač služba dopušča, te zaničujejo, sramotijo in zasmehujejo ravno tako, kakor rdeči. V tem so si popolnoma podobni. Evo nekaj cvetk iz vrta jugoslovanskih železničarjev: „Pravega hudiča ni, hudič je far, ker je črn.“ „Škof ni nič boljši kakor jaz, rodil se je kakor jaz, in crknil bo kakor jaz.“ „Nekdaj so bila nebesa in pekel, sedaj tega ni več; farji so nebesa kupili in daj mu deset kron, pa pri

„Ti si volivec?“

„Tudi jaz dobim volilni listek, kakor vi in na volilni dan smo si vsi enaki, veliki in mali, ker imamo vsak le po en glas.“

Gašper je pomolčal. V glavi se mu je nekaj posvetilo. On, najbogatejši kmet, naj bo enak svojemu kravjemu hlapcu. — To ne gre, to ne sme biti. In kmetu je postajalo vroče vedno bolj in bolj. Rad bi bil Petru kaj odgovoril, pa vedel je, da ima Peter boljši jezik nego on in tudi bolj prebrisan je. In korakala sta naprej.

Da je kmeta ugnal, pa še ni bilo dovolj Petru in pričel je z nova:

„Vidite, oče! Danes so se mi odprle oči. Trideset let že služim pri vas, delam, garam, pa nimam nič. Vi pa me vedno le zmerjate, ukazuje, delate malo, pa vendar dobro živite. To bo odslej drugače. Vsi bomo enaki, vsi jedli in pili in dobro živeli. In to bo pametno. Ali ste videli danes, kako je bilo lepo. Podlessek je povedal,

da je revež, da nima denarja. A s svojimi besedami je dosegel, da ko je prišel tisti debeloglavi gospod s krožnikom v roki okoli pobirat, kakor pri ofru, da sta ste tudi vi dali tolar za Podleska. Dopadlo se mi je to. Zato pa sem tudi prepričan, da boste dali meni zdajle tudi en tolar, da bom plačal čevljarja, ki mi je popravil čevlje.“

To pa je bilo kmetu preveč. Za hip ga je popustila pijanost, iztrgal je od svoje ograje desko, pozabil na lep nauk o enakosti in bratstvu, ter pričel neusmiljeno nabijati po Petrovem hrbtu:

„Kaj, ti hočeš biti meni enak, ki te redim, ki si hlapec, ti grdoba ti grda, še enkrat idi na shod. Tudi k gosposki bom šel, in odslej ne boš dobil pri volitvah več glasu. In sedaj hočeš še denarja grdoba grda.“

In gotovo bi jih Peter dobil še pošten porcijon po hrbtu, da se ni pokazala na vežnem

pragu Gašperjeva žena, ki je moža in hlapca sprejela z ne preveč laskavimi besedami.

In na shodu, kakor tudi napram Petru tako pogumni Gašper je hipoma utihnil. Spoznal je, da ima že doma eno oblast, ki ji mora biti pokoren, ker ga je žena v razumu daleko presegala.

Kaj pa je bilo tisto noč v sobi med Gašperjem in njegovo ženo, pisec teh vrstic ni videl, videl pa je drugi dan, da je hodil Gašper žalostno okrog in tudi v gostilni ga še dolgo pozneje ni bilo videti.

Samuela Podleska in tudi tistega z debelo glavo pa ni bilo več v Žabnico. List „Bodočnost“ je tudi prišel na Gašperja in prav lepo je bilo pisano o njem, a Gašper ga je poslal nazaj s pripombo, da lepše kot tisti članek, so bile tiste kronce in tolar, ki jih je zapravil na shodu. Tudi društva „Enakost“ do danes še ni v Žabnici. **Nep.**

Ali ste že pridobili kakega novega člana „Prometni zvezi“?

deš noter.“ Kdo bi bil pa pekel kupil, tega nočejo povedati.

Morda je kupil pekel kak liberalno-nemški-socijaldemokratski konzum, kjer se bode z njih polemi kurilo in peklo. Sodrugi bodo strojniki, jugoslovanci pa kurjači. Za penzijo je pa tudi preskrbljeno, ker takrat, ko se pojavijo vrh modre buče beli lasje ali pleša, se pa le vsak ustraši, da ne bi morda ob zadnji uri prišel Škandelnov Jakec po dušo. Jugoslovancem tudi sv. zakon ni po godu. Pravijo, najbolje bi bilo cigansko civilno se poročiti: Vzajem te na kvatre, ko boljše dobim, pa tebe zapodim. Proti takim in enakim izbruhom kulture jugoslovancev imamo samo eno besedo in ta se glasi „fej!“

Ali ne znači vse to zelo bližnje sorodstvo med jugoslovanskimi železničarji in socijalnimi demokrati. Da javnost nekoliko slepijo se po svojih listih preklajo, v resnici pa so po mišljenju in delovanju eden drugega vredni bratci. Sicer so rdeči sodrugi po ponesrečenem glasovanju v noči od 28. na 29. grudnia 1912 v državni zbornici dali jugoslovancem precej hrena pod nos, ko so po celi progi iz vlakov trosili listke, na katerih se je čitalo postopanje liberalnih poslancev napram železničarjem, a to ne de nič. Kadar je treba pobijati klerikalnega zmaja, se vselej bratovsko objamejo in gredo oboji eno pot. Nam so vsi enakovredni naduteži in hinavci in komu je kaj na tem ležeče, da ne podivja in ne postane nevreden sin svoje matere obrni jim z ogorčenjem hrbet. Svarimo tudi tiste, ki morda še niso popolnoma pohujšani, pa samo „zavolj lepšega“ nosijo težko prislužene novce v njih bisago. Vedi vsak, da nasprotniki ni za-te in za tvoje, ampak samo za tvojo kronico, s katero si ti kupiš njih naklonjenost in jim vežeš jezike, vzgojuješ pa gada na svojih prsih. Vedeti moraš tudi, da ti je organizacija ravno tako potrebna, kakor vsakdanji kruh in če si dober in pošten katoliški mož, je za-te edino prava le „Prometna zveza“. In če te nasprotniki radi tega napadajo, če kažeš vselej in povsod odločno svoje krščansko prepričanje, pa pograbi za svoje orožje, ki je naš „Glasnik“, in videl boš da se bo njih trdnjavica kmalu razrušila v prah. Le pogum!

Organizacija.

Plačilnica Prvačina kliče svoje člane na društveni shod, ki se vrši dne 15. junija 1913 ob 3. uri popoldne v gostilniških prostorih gosp. J. Doplihar v Dornbergu po § 2. društ. zakonika s sledečim dnevnim redom:

1. Potreba in moč organizacije, poroča urednik Ivan Nep. Gostinčar.

2. Mali železničar in železniška uprava, poroča tovariš Tertinek.

3. Razni posveti v prilog malega železničarja.

Tovariši! Pridite v obilnem številu.

Voditelj.

Pozor! Članarino v ljubljanski skupini imajo pravico pobirati gg.: Milavec Jakob, Rekar Ivan in Martin Novak na južni železnici, na državni železnici pa gg. Rainer in Voje Ignac.

Prednaznanilo. Na praznik sv. Petra in Pavla, to je v nedeljo dne 29. junija 1913, popoldan priredi podružnica „Prometne zveze“ v Zidanem mostu shod, na katerega je povabljen en državni poslanec in zastopnik centrale. Več objavi prihodnji „Glasnik“.

V pojasnilo nabirateljem in darovateljem prispevkov za zastavo. Ko se je lansko leto sklenilo nabiranje fonda za zastavo vseh slovenskih članov „Prometne zveze“, se je izvolil poseben odsek treh članov, ki naj vse tozadavne posle opravlja. Ker nismo imeli pravega časopisa, je zamogel odsek še le zdaj začeti uspešno delovati, ko smo si izvojevali svoje glasilo. Po dolgem ugibanju sem in tja, kako upeljati, da bodi delo nabirateljem olajšano in odseku mogoče z najmanjšim trudom

in z najmanjšimi stroški poslovati, ter vsakomur in vsak čas dati jasno sliko o napredku dela, odsek prišel do zaključka, da je to mogoče le potom pošne hranilnice. Uprava „Glasnika“ je ker ima že svoj poštno-hranilnični konto, dala na razpolago svoje položnice, ki so v svrhu pravičnega računovodstva na gorenjem robu označene „za zastavo“. Denar, ki se po poštni položnici steka, se tukaj dvigne in radi boljšega obrestovanja naloži v ljubljanski „Ljudski posojilnici“, toliko časa, dokler ne moremo misliti na uredniško našega namena. Mislimo in upamo, da je to vsakemu jasno in tudi pravilno. In sedaj, ko je tudi to urejeno, so se pa pojavili sumi, ki grozijo propad cele ideje. Odbor ljubljanske skupine, ki se za preddela niti zmenil ni, si prilastuje neomejeno pravico nad fondom za zastavo in to v takem tonu, da je cela zadeva izročena v rzsodbo centralnega odbora. Ker je zastava namenjena za vse slovenske članove „Prometne zveze“, smatramo za popolnoma pravilno, da vodi akcijo poseben odsek, sestavljen iz članov obeh železnic, ki naj objavi četrtletno vspeh svojega delovanja in stanje fonda v „Glasniku“. To pojasnilo naj blagovolijo nabiratelji in vsi člani z ozirom na notico v zadnjem listu na znanje vzeti in naj nemoteno nabirajo naprej in marljivo. Odlok centrale v tej zadevi objavimo.

Tovariš Fran Porenta v Škofjiloki je nabral in po položnici poslal 12 K 40 v. Hvala in čast mu!

Zidanmost. V nedeljo, 18. majnika se je vršil v gostilni g. Martina Petrinčič pod Radeškem postajališčem občni zbor zidanmoške skupine „Prometne zveze“. Z ozirom, da so člani te skupine raztrošeni po treh postajah na okol, je bil občni zbor vseeno dobro obiskan, kar znači, da člani niso samo zavedni možje ampak tudi, da pojmujejo resnost položaja in ugled organizacije. Ker je bil predsednik Majcen bolan je vodil zborovanje njega namestnik, tovariš Mrežar povsem pravilno in stvarno. Iz poročil o delovanju skupine v minulem poslovnem letu je bilo posneti, da skupina ni bila samo marljiva ampak je tudi s svojim skromnim imetjem vestno gospodarila. Enoglasno se je dosedanje načelstvo zopet na novo izvolilo, kar je veselo znamenje edinosti in medsebojnega zaupanja med člani te skupine, ki tvori našo skrajno trdnjavo proti severu. Odbor je sledeči: predsednik tov. Jože Majcen, namestnik tov. Fran Zupanc, blagajničar tov. Ivan Vrhovec, namestnik tov. Anton Zupan, zapisnikar tov. Alojzij Golob, namestnik tov. Fran Mrežar, odborniki tov. Ivan Prebevšek, Lovro Blažič, Gašper Medved in Fran Dvoršek, pregledniki računov tov. Anton Pavčnik in Alojzij Borštvar. V ukrepitev katoliške misli med železničarji se je sklenilo prirediti v tekočem letu eden ali dva shoda, na katere se povabi gosp. drž. poslance in zastopnika centralnega odbora. Od sosedne skupine Ljubljane sta občni zbor posejta tovariša Tertinek in Voje. Prvi je zbranim govoril o namenu in pomenu „Prometne zveze“ in o moči solidne in pravične organizacije, ter podal nekaj bodrilnih nasvetov. Drugi pa je pozdravil sobojevnike v imenu ljubljanskih tovarišev. Marsikaj koristnega bi se še pogovorilo, a žalibog nočno-službena dolžnost je zahtevala zgodnjo zaključev lepo uspelega zborovanja.

Razno.

Tajno prostitucijo je odkrila državna policija v Ljubljani. Zaslišano je bilo več „uglednih“ Ljubljančanov. Kaj je takim pojavom krivo? Ali splošna draginja, ali npravnostni propad, ali pa morda samo „moderni klobuki“. Žalostno in vse obsodbe vredno je eno kot drugo.

Gradba belokranjske železnice. Dne 10. majnika ob 4. uri zjutraj so prebili pri Semiču 1976 m dolgi predor na novi progi Novomesto—Metlika.

Postojnsko jamo je na binkoštni ponedeljek obiskalo 3500 tujcev, okoli 600 manj kakor

lansko leto. Se pač povsod pozna — draginja in pomanjkanje denarja. Potniki vedo o gospodu postajenačelniku povedati, da je šel vsakomur z ljubeznivostjo na roko in so mu bili s spoštovanjem hvaležni.

Protestantje v Ljubljani so pričeli uganjati tiho agitacijo. Neki Chraska izdaja in vsiljuje na vse mogoče načine protiverske spise, brošure in lističe med odrasle in otroke. Protestantska angleška družba ga pa podpira. — Stariši, pazite na vaše otroke, da ne padejo zapeljivcem v roke; protiverski šund pa vrzite v peč.

Ljubljanska državna policija dobi v kratkem lasten rešilni avtomobil. Samo, da bi v potrebi ne bil tako drag kakor je mestni rešilni voz. Take naprave imajo služiti v prvi vrsti revnim slojem, ki nimajo lastnih kočij in prav bi bilo, ko bi bile sploh brezplačne.

Železniška nesreča v Bulgariji. Povodom transportov bulgarske armade izpred Odrina v domovino sta med Buck in Drame trčila dva vlaka skupaj. Ubitih je bilo 6, ranjenih pa 40 vojakov.

V Srbiji je od časa mobilizacije sem na železnicah ponesrečilo 20 vojakov, večinoma radi lastne neprevidnosti.

Zagoneten samoumor. V Červinjanu so imeli zaprtega nekega železniškega delavca Mariniga, ki si je izposodil dve kolesi in obe prodal. V zaporu se je skušal obesiti in ker to ni šlo, si je pognal kroglo v levo sence. Med transportom v tržaško bolnico je umrl. Kako pa je človek v ječi prišel do samokresa?

Avtomobilska nesreča. Poštni avtomobil, ki naj bi nadomeščal za nedogledni čas v zraku plavajočo železnico Kamnik—Celje, je 11. majnika, ko je popolnoma zaseden dirjal iz Celja v Ljubljano izven Žalca zavozil v cestni jarek. Z združenimi močmi so potniki spravili vozilo zopet na cesto in po enourni zamudi se je voznja nadaljevala. Pasajirjem se ni ničesar zgodilo, za kar se imajo zahvaliti zavednemu šoferju.

Vnetje slepiča je jako nevarna bolezen in le hitra zdravniška pomoč zamore napadenega rešiti gotove smrti. Znaki te, čedalje bolj razširjajoče se bolezni so: 1. nenadna bolečina v spodnjem delu na desni strani trebuha med popkom in kolkom; 2. nenavadna vročina; 3. slabost in bljuvanje; 4. na spodnji desni delu trebuha omejena napetost trebušnih žilic, da se čuti trebuh trd kakor deska. Operacija slepiča, ako se izvrši takoj po obolesti, je popolnoma varna, ob enem pa edino radikalno sredstvo bolnika rešiti mučne smrti.

Morilec Pavel Kunschak. Dne 19. majnika se je pričela na Dunaju razprava zoper Pavel Kunschaka, ki je umoril soc. demokratskega poslanca Schuhmeierja. V razpravi je Kunschak priznal, da je imel namen umoriti dr. Adlerja ali Donesa, da maščuje početje socijalnih demokratov, ki so ga iz vseh tovarn interorizirali, tako da nazadnje ni imel ne dela in ne kruha. Bil je enkrat sam hud soc. demokrat in to ga je dovedlo tako daleč, da je bil po končani razpravi na podlagi enoglasnega krivdoreka porotnikov obsojen na smrt na vešalih. Obsojenec je prijavil ničnostno pritožbo. Zapustivši sodno dvorano je mimogrede podal svojemu zagovorniku roko.

Koliko je Slovanov na svetu? V začetku leta 1913. se je naštelo: 71.3 milijonov Velikorosov, 35.6 mil. Malorosov, 7.55 mil. Belorosov, 22.5 mil. Poljakov, 10.39 mil. Hrvatov in Srbov, 7.65 mil. Čehov, 2.8 mil. Slovakov, 1.53 mil. Slovencev, 4.74 mil. Bulgarov, 1.2 mil. makedonskih Slovakov, 380 tisoč Kašubov in 160 tisoč lužiških Srbov, skupaj torej 165.55 milijonov duš. Če se pomisli kako se pri nas pri ljudskem štetju glede narodnosti postopa, smemo trditi, da je Slovanov gotovo okoli 209 milijonov. V Rusiji živi 118, v Avstro-Ogrski in Nemčiji 31, v slovanskih balkanskih kronovinah 10 in v Ameriki 5 milijonov naših krvnih bratov, ostali pa so raztreseni skoraj bi rekli po celem svetu.

Avtomobili so povzročili že veliko nesreč, zlasti tam, koder se lastniki čutijo varne pred očesom postave. Kaj rado se zgodi, da avtomobil

bil, ko je povzročil kako nezgodo naglo in divje odkuri, da bi se izognil zagovoru. Železniški čuvaji na prelazih prometnih cest vedo o lepih manirah avtomobilistov marsikaj povedati, ne bodo pa morda vedeli, kako postopati, ako bi bilo treba katerega oblasti naznaniti. Avtomobili so vsi vknjiženi in mora imeti vsak vidno pritrjeno tablico z internacionalnim znamenjem poleg katerega je še številka. Ta znamenja so: za Nemčijo D, za Bulgarijo BG, za Špansko E, za Francijo F, za Anglieško GB, za Ogrsko H, za Italijo I, Monaco MC, in za Rusijo R. Tujezemski avtomobili, ki prestopijo mejo na avstrijska tla, dobe poleg tega znamenja še eno tablico s črko Z v rdeči barvi. Za avtomobile v Avstriji bivajočih posestnikov veljajo sledeča znamenja: Dunaj A, Nižjeavstrijsko B, Gornje Avstrijsko C, Solnograško D, Tirolsko E, Koroško F, Štajersko H, Kranjsko J, Primorsko K, Dalmacija M, Praga N, Češko O, Moravsko P, Šlezija R, Galicija S, Bukovina T, Predarlško W. Številke, ki so na tablicah dodane tem črkam, so razdeljene po glavarstvih posameznih kronovin. Ako se torej naključni potreba avtomobilista naznaniti oblasti, treba je samo, da si zapomnimo in če mogoče s pričami konstatujemo črko in številko njegovega vozila in to dvoje naznanimo pristojni oblasti, katera bo potem prestopnika gotovo in lahko izsledila. Pravilno in potrebno bi bilo, ako bi imeli železniški čuvaji na glavnih prelazih v svojih čuvajnicah zgoraj navedena znamenja izobešana, da bi se zamogli v vsakem slučaju takoj orijentirati.

Kaj stanejo soc. demokrate volitve. Rdeča „Arbeiter-Zeitung“ je bila nedavno tega najbrž nekoliko preveč navdahnjena, ko je izblebetala, koliko stanejo socijalne demokrate volitve. Naj govore številke. V dunajskem okraju Leopoldstadt so socijalni demokrati ob zadnjih občinskih volitvah izdali 13.682 K, v okraju Ottakring pa so potrosili za občinske volitve 20.931 K in za volitve v okrajni svet 7164 K. Zanimivo je primerjati te številke z številom dobljenih glasov. V prvoimenovanem okraju so si priborili rdeči 10.186 glasov, v Ottakringu pri občinskih volitvah 16.203, in za okrajni svet 1900 glasov. Potemtakem jih stane v prvem slučaju vsaka „štima“ K 1'34, v drugem pa, tam ko mislijo, da so itak doma, za občino K 1'29 in za okrajni svet K 3'77. Zdaj pa razumemo, kako da je socijalno demokratska stranka pri ljudstvu razširjena in ukoreninjena, nikakor pa si ne moremo tolmačiti, od kod ima stranka ubogih proletarcev za volitvene svrhe toliko kronic na razpolago. Voditelji že vedo, različni Karpelesi in drugi velekapitalisti pa tudi.

Posebni osebni vlak na gorenjski prog. Ravnateljstvo državnih železnic v Trstu je ugodilo prošnji deželne zveze za tujski promet, da uvede od 1. junija naprej vsako nedeljo in praznik poseben osebni vlak, ki bo odhajal iz Ljubljanskega južnega kolodvora ob pol 2. uri popoldan ter vozil do Jesenic. Natánčni vozni red še ni objavljen.

Hamberbrodwerke. Pod to firmo so dunajski socijalni demokrati ustanovili pekarije, s katerimi so obljubili ves svet osrečiti, pa tudi zagrozili, da uničijo existenco vseh drugih pekov. Dasiravno so kričali in agitirali za njih izdelke, kakor jesiharji, vendar vse skupaj nič ni pomagalo: podjetje ne gre in grozil je polom. Pa kaj so si bistré glavce zmisliše? Denarja bo treba; sodrug Adler od njegove 120 tisočkronske dedščine ne posodi nič, malí sodrugí so pa itak že popolnoma izžemani. Pregovor pravi: v sili je

izbera najlažja in tako so se dunajski sociji zatekli k judovskemu milijonarju Karpelesu, ki jim je radevolje priskočil na pomoč. Zdaj pa naj še kdo pravi, da sociji in velekapitalisti ne igrajo pod eno odejo, seveda le na skrivnem, da zamorejo svet slepariti. O ti hinavci! Zapomnimo si in povdarjajmo vselej in povsod, da je vse kar govori socijalni demokrat le gola laž in demagogija in se mora razumevati v ravno nasprotnem smislu, verjeti pa popolnoma nič.

Napad na španskega kralja. V Madridu se je pretečenega meseca izvršil na kralja Alfonza napad, ko se je vračal od neke vojaške parade. Anarhist Sanchez Allegre je na kralja oddal tri strele iz revolverja, ki pa niso zadeli. Mogoče, da se kralj, ki se je slabim svetom udal in z odkritimi in tajnimi prevratniki ljubkal, po tem dogodku temeljito spametuje, ter uvidi, da on ni za tako družbo. Listi mogočnih judov so zagnali takoj krik, da je napadalec slaboumen, ko pa to ni držalo, so ga proglasili za nerazsodnega prenapeteža. Pri preiskavi napadalčevega stanovanja so našli spise in časniške izrezke, tikajoče se znanega Ferrerja, kar dokazuje, da Allegre spada med prave tiče Ferrerjeve baže. Seveda hebrejcem to nikakor ni po volji in bi se zdaj radi otresli. — Pri nas v Avstriji so pristali „proste šole“, na čelu jim c. kr. dvorni svetnik baron Hock, vneti čestilci istega Ferrerja, ki je bil v Španiji učenik anarhistov.

Listnica uredništva.

Predsedniku ljubljanske skupine naznanjamo, da dokler ne pride odločitev od centrale, ne moremo priobčiti poslanega dopisa. Torej le potrpljenje. — G. Milavecu pa izjavjamo, da v notici v zadnjem listu ni bil on mišljen.

IZBERA je lahka,

kajti kakovost
odločuje.

Vonjava
pravega

„FRANCKA“, njegova čvrstost in lepa barva označujejo ga za najboljši kavini pridoadek, ki Vas stalno zadovoljava. — Tovarna v Zagrebu.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni
HAVRE
NEW-YORK
francoska
prekomorska
družba.

Veljavne vožne liste (Šifkarte) za francosko linijo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pooblastveno potrjena potovalna jasnila daje ED. ŠMARDa pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 v novi hiši „Kmetijske posojilnice“ nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.

Novosti v konfekciji za dame.

Velika zaloga modernih slamnikov.

Klobuke, cilindre in čepice

v najnov. fasonah in v veliki izbiri

priporoča

Ivan Soklič, Ljubljana, Pod trančo št. 1.

Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

H. SUTTNER Glavni trg št. 25
Sv. Petra cesta 8

LJUBLJANA priporoča svojo

največjo zalogo priznana najboljših **švicarskih ur**

z znamko „IKO“ in „ZENITH“.

Najzmernejše cene.

Postrežba točna.

Pozor pri nakupu!

Kdor hoče imeti res trpežno, zanesljivo in ceno uro, dalje fino izdelane verižice, prstane, uhane, splošno vse v to stroko spadajoče predmete, naj ne prezre tvrdke

Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 44.

Postrežba točna in solidna. Sprejemajo se tudi razna popravila.

Anton Rojina, Ljubljana

Kolodvorska ulica

Pohištvono in stavbno mizarstvo.

JULIJA STOR

Ljubljana, Prešernova ul. 5

velika zaloga

„F. L. POPPER ČEVLJEV“

najboljše kakovosti za gospode, ženske in otroke po izredno ugodnih cenah. — Čevlji za turiste — higienični čevlji za otroke — Lawn-tenis čevlji.

Adalbert Kassig

Ljubljana, Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalče i. t. d. Čepice zimske in letne za strojevodje, kurjače — itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.

Velika in moderna zaloga oblek za gospode, dečke in deklice **A. KUNC**, Dvorni trg 3

na voglu Židovske ulice Naročila po meri točno in priznana dobro.

Priporočamo

domačo trgovino z oblekami

Maček & Ko.

v Ljubljani, Franca Josipa c. 3.

Založniki c. kr. priv. južne železnice.

Solidna postrežba! Najnižje cene!

R. MIKLAUC, LJUBLJANA,

priporoča gosp. železničarjem posebno ugodno blago za

moške in ženske obleke, perilo, pogrinjala, odeje itd. — Na novo je vpeljana v podružnici „PRI ŠKOFU“, pred Škofijo, št. 3. nasproti gostilne pri Sokolu, velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke, kakor tudi ženske jopice. Obisk te občne nad 40 let obstoječe tvrdke se vsakemu priporoča.